

ЗАПОВНЮЄМО КЛАСНИЙ ЖУРНАЛ У 5-Х КЛАСАХ НУШ

Ось і добігає кінця перший “нуш-семестр” базовій школі. На часі поговорити про виставлення підсумкових оцінок та заповнити класні журнали. Пропонуємо блиц-огляд основних положень, які допоможуть упорядкувати сторінки класного журналу тим учителям та вчителькам, які у цьому навчальному році почали працювати в п'ятих класах за новим Державним стандартом базової середньої освіти НУШ.

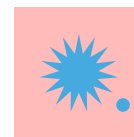
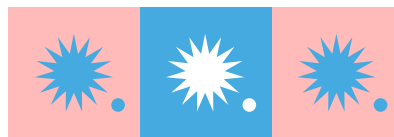
Які нормативні документи регламентують правила ведення журналів у 5-х класах НУШ?

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» ([стаття 17](#));
- [Порядок переведення учнів \(вихованців\) закладу загальної середньої освіти до наступного класу](#), затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 No 762 (у редакції наказів Міністерства освіти і науки України No 621 від 08.05.2019, No 268 від 01.03.2021);
- [Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів](#), які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 р. No 289;
- [Інструкція з ведення класного журналу 5-11\(12\)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів](#), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06. 2008 р. No 496;
- [Інструктивно-методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2022/2023 навчальному році](#) (Лист МОН № 1/9530-22 від 19.08.22 року)

Які загальні вимоги до ведення класного журналу є чинними для 5-х класів НУШ?

- Дату уроку записують дробом (у чисельнику число, у знаменнику місяць).
- Для парних (здвоєних) уроків дату і тему кожного уроку записують окремо.
- Назви видів діяльності та контролю у формі називного відмінка (без прийменників)

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
За зошит	Зошит
За I семестр	I семестр
За рік	Річна
За діагностичну роботу	Діагностична
За тему	Тему

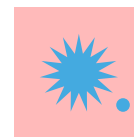
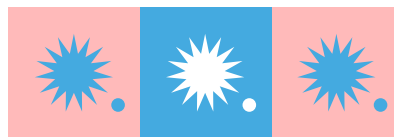
- У разі неатестації учня/учениці з певного предмета/інтегрованого курсу за будь-який період (тему, семестр, рік) роблять відповідний запис н/а (не атестований/не атестована).
- У графі «Зміст уроку» стисло записують його тему, а в графі «Завдання додому» – сторінки підручника, номери завдань тощо.
- Поточні оцінки виставляють у колонку з відповідною датою.

Які загальні правила виставлення тематичної оцінки?

- Тематичні оцінки виставляють у колонку без дати з написом «ТЕМА».
- Тематична оцінка коригуванню не підлягає, тому в журналі не потрібно виводити окрему колонку «Скоригована» після тематичної оцінки.
- Тематичну оцінку виводять на основі поточних оцінок.
- Проведення діагностичної (контрольної) роботи для виставлення тематичної оцінки **на розсуд учителя** залежно від тижневого навантаження.
- Під час виставлення поточних оцінок учитель має усвідомлювати, які саме результати навчання було оцінено на певному уроці, за підсумками виконання певного виду навчальної діяльності чи певного завдання з підручника.
- Тематична оцінка має бути увідповіднена з певною групою або кількома групами результатів навчання. Наприклад, під час оцінювання теми1 відбувається оцінювання результатів навчання з групи 1 та групи 2.
- Результати перевірки робочих зошитів у тематичну **не враховують**.

Які загальні правила виставлення семестрової оцінки?

- Оцінку за семестр ставлять на основі тематичних оцінок та контролю груп загальних результатів.
- Перед семестровою оцінкою в колонках без дати виставляють оцінки за кожну групу загальних результатів навчання.
- Механізм обчислення семестрової оцінки на основі тематичних оцінок та оцінок за групи результатів навчання заклад освіти визначає самостійно і описує в освітній програмі. Це може бути як просте середнє арифметичне, так і складніший варіант з урахуванням ваги кожної групи результатів.
- Перед виставленням семестрової оцінки може бути проведений комплексний контроль результатів навчання, на основі якого виставляють оцінки за групи результатів навчання. Під час складання такого комплексного контролю вчитель має подбати, щоб запропоновані там завдання давали змогу оцінити відповідні групи результатів.
- Семестрова оцінка на бажання учнів/учениць може бути скоригована. Незалежно від того, чи були охочі скоригувати семестрову оцінку, у журналі після семестрової

оцінки відводять окрему колонку без дати з написом «СКОРИГОВАНА».

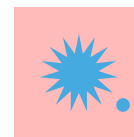
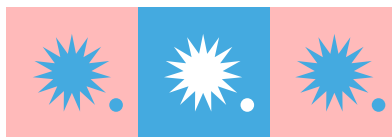
Які загальні правила виставлення річної оцінки?

- Річне оцінювання здійснюють на підставі загальних оцінок результатів навчання за I та II семестри.
- Окрему річну контрольну роботу для цього зазвичай не проводять.
- Оцінки за групи результатів у графі «Річна» не виставляють.
- Річна оцінка за потреби підлягає коригуванню.
- За умови використання власної шкали оцінювання для виставлення річної її переводять у 12 бальну систему.
- У випадку неатестації з певного предмета чи інтегрованого курсу в колонці річна роблять запис **н/а** (не атестований/не атестована).

Які особливості виставлення оцінок у різних освітніх галузях?

Мовно-літературна освітня галузь.

- Відповідно до освітньої програми закладу в журналі відводять сторінки для обраних предметів та/або інтегрованих курсів: Українська мова, Українська література, Зарубіжна література, Інтегрований курс літератур, Інтегрований мовно-літературний курс.
- Для кожного предмета та/або інтегрованого курсу відводять ту кількість сторінок, яка дасть змогу охопити обране закладом навчальне навантаження.
- Для інтегрованих курсів відводять сторінки з назвами відповідних курсів БЕЗ ПОДІЛУ на окремі складники цих курсів.
- Наприкінці вивчення кожної теми доцільно проводити тематичну роботу для оцінювання очікуваних результатів навчання та базових знань учнів у межах цієї теми. Оцінку за таку роботу виставляють у колонку з відповідною датою, коли її було проведено. На підставі цієї оцінки та з урахуванням поточних оцінок учнів у межах теми виставляють оцінку за тему в колонці без дати.
- Тематична робота має орієнтуватися на оцінювання результатів навчання з певних груп, тобто вчитель пропонує для тематичної роботи певні завдання чи вид роботи, має орієнтуватися які саме результати навчання він оцінює.
- Такі види робіт, як диктанти, аудіювання, читання мовчки та вголос, усні й письмові перекази та твори, діалогівання, учитель проводить, зважаючи на методичну доцільність їх. Утім використовувати їх як контроль результатів навчання недоцільно, оскільки, скажімо, диктант дає змогу оцінити лише один чи два результати навчання за Державним стандартом.
- За підсумками семестру доцільно провести комплексну діагностичну роботу, яка дасть змогу оцінити всі 4 групи загальних результатів навчання: усна взаємодія,

письмова взаємодія, робота з текстом, дослідження мовлення.

Іншомовна освіта.

- Семестрове оцінювання здійснюють на основі «Контролю» груп загальних результатів, відображених у Свідоцтві досягнень.
«Контроль» може бути комплексним, тоді його проводять у формі тестування.
- Результати тематичного, семестрового оцінювання та контролю груп загальних результатів фіксують в окремій колонці без дати.
- Оцінку за семестр ставлять на основі тематичного оцінювання та оцінок «Контролю» груп загальних результатів.
- Річну оцінку виводять на основі семестрових без проведення окремої контрольної роботи.

Математична освітня галузь.

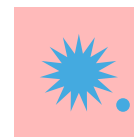
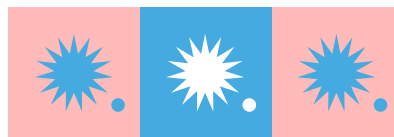
- Семестрове та підсумкове (річне) оцінювання результатів навчання здійснюють за 12-бальною системою (шкалою).
- Оцінювання має бути зорієнтованим на групи результатів навчання, передбачені навчальною програмою.
- За потреби заклад освіти за рішенням педагогічної ради може визначити адаптаційний період, впродовж якого не здійснюють поточне та тематичне оцінювання, тобто в журналі в цей період фіксують лише відвідування учнями та ученицями навчальних занять.

Природнича освітня галузь.

- Під час здійснення підсумкового оцінювання необхідно використовувати завдання для визначення рівня досягнень за кожною групою результатів: учень/учениця досліджує природу, здійснює пошук та опрацьовує інформацію, усвідомлює закономірності природи.
- За рішенням педагогічної ради може бути визначено адаптаційний період, впродовж якого вчителі не здійснюють поточного та тематичного оцінювання, а лише фіксують у щоденнику спостережень результати формувального оцінювання.

Громадянська та історична освітня галузь.

- Оцінювання досягнень здобувачок/здобувачів освіти на уроках узагальнення відбувається на розсуд учительки/учителя.
- На уроках тематичного контролю оцінюють результати виконання завдань усіх

присутніх учениць/учнів. Виставлені бали за такі уроки допомагають визначити перебіг динаміки пізнавальної діяльності школярства і більш об'єктивно здійснити тематичні, а згодом семестрові оцінювання.

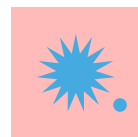
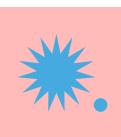
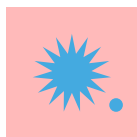
- Під час виставлення тематичної оцінки враховують усі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми.
- Учнівські зошити з історії учительки/учителі можуть переглядати один раз на семестр, і оцінку за ведення зошита можуть виставляти в журнал. У такому разі її порівнюють до поточної.
- Для підсумкового оцінювання наприкінці семестру або навчального року застосовують практичні роботи, навчальні проєкти, тестові завдання, письмові роботи (написання есеїв, створення інфографіки, таблиць, діаграм, аналіз текстових та візуальних джерел) та ін.

Технологічна освітня галузь.

- Оцінюванню підлягають очікувані результати навчання у формі зовнішніх та внутрішніх освітніх продуктів, які учні створюють у процесі навчальної діяльності. (зовнішні освітні продукти – самостійно знайдені і презентовані факти, сформульовані ідеї, гіпотези, закономірності, створені вироби, послуги, результати практичних робіт, проєктів тощо; внутрішні освітні продукти – особистісні якості й здібності, знання, уміння, освоєні способи діяльності, індивідуальний рівень сформованості ключових і предметної проєктно-технологічної компетентностей тощо).

Соціальна та здоров'язбережувальна освітня галузь.

- Поточне та підсумкове оцінювання здійснюють шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування, планування та виконання експериментальних досліджень, реалізації дослідницьких проєктів, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, схемами, тестування в електронному форматі тощо.
- За рішенням педагогічної ради заклад освіти може відмовитись від оцінювання результатів навчання учнів/учениць або визначити власну шкалу оцінювання з інтегрованих курсів/предметів.
- Для проведення підсумкового оцінювання можна орієнтуватися на інструменти оцінювання, запропоновані авторами обраних закладом освіти модельних навчальних програм. Інформацію про ці інструменти можна знайти в методичних рекомендаціях.

Інформатична освітня галузь.

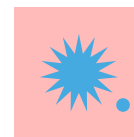
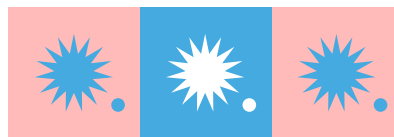
- Наприкінці року оцінюють кожну групу результатів навчання, визначену в Державному стандарті базової середньої освіти за чотирма рівнями: високий, достатній, середній, початковий.
- Тематичне оцінювання з предмету здійснюють регулярно за рахунок поділу тем на підтеми.

Мистецька освітня галузь.

- Оцінювання результатів навчання в мистецькій освітній галузі визначено за критеріями: пізнання та аналіз інтерпретація творів мистецтва; практична мистецька діяльність; емоційне ставлення до мистецтва, показники яких узгоджено з результатами навчання Державного стандарту базової середньої освіти.
- Результати підсумкового оцінювання кожного учня/учениці мають бути інтегровані з урахуванням усіх видів діяльності на уроках з усіх видів мистецтва – пізнання та аналіз-інтерпретація творів мистецтва, практична діяльність в галузі мистецтва, виявлення естетичного ставлення (емоційного, оцінного, критичного), види комунікації через мистецтво.
- У разі викладання інтегрованого курсу «Мистецтво» двома вчителями і наявності відмінності рівнів очікуваних результатів навчання зі складових інтегрованого курсу, під час підсумкового оцінювання обидва вчителі враховують динаміку особистих навчальних досягнень учня /учениці з різних видів мистецтва та узгоджено встановлюють підсумковий рівень досягнень очікуваних результатів навчання на користь дитини.
- Загальну підсумкову оцінку з інтегрованого курсу, узгоджену між двома вчителями, виставляють на кожній із двох відповідних сторінок журналу.

Фізична культура.

- У класних журналах перед виставленням підсумкової оцінки у відповідних графах результатів навчання зазначають першу літеру («В», «Д», «С», «П»), що відповідає назві рівня досягнень орієнтовних критеріїв оцінювання результатів навчання з предметів (Високий, Достатній, Середній, Початковий) або виставляють відповідні бали.
- Тематичне оцінювання здійснюють на підставі поточного оцінювання освітньої діяльності учня/учениці за певний період, як правило навчальну чверть чи триместр.
- Семестрове оцінювання здійснюють за підсумками контролю загальних результатів навчання.

- Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку.
- Поточне оцінювання динаміки результатів тестування функціонального стану та фізичного розвитку, на розсуд вчителя/вчительки, здійснюють декілька разів протягом навчального року.

Сподіваємося зібрані тут пропозиції допоможуть учителям та вчителькам оптимізувати роботу зі шкільною документацією.

Наостанок лише зауважимо, що заповнення журналів у Новій українській школі також має відбуватися з дотриманням принципів автономії закладу освіти та академічної свободи вчителя. Це означає, що оформлення й вигляд класних журналів може бути неоднаковим у різних закладах освіти. Наразі цю можливість уповні використовують ті освітяни, які користуються так званими електронними журналами. Ці цифрові «помічники», по-перше, дають змогу зробити рутинний процес технологічним і не таким обтяжливим для педагога, по-друге, швидко знаходити й аналізувати дані про кожного учня, надавати зворотний зв'язок батькам,... Утім, це вже тема іншої розмови.

Команда підтримки реформ фінансуються в межах проєкту «Українська Архітектура Реформ» (URA). Цей проєкт є комплексною програмою технічної допомоги, розробленою ЄБРР у партнерстві з Європейським Союзом для підтримки ключових реформ в Україні. Проєкт впроваджується за підтримки Європейського Банку Реконструкції та Розвитку (ЄБРР) та Багатостороннього Донорського Фонду Стабілізації та Сталого Розвитку України (Данія, Фінляндія, Франція, Німеччина, Італія, Японія, Нідерланди, Норвегія, Польща, Швеція, Швейцарія, Велика Британія, США та Європейський Союз, найбільший донор).